

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*
THE APPLICATION OF BUDDHIST PRINCIPLES TO PROMOTE PUBLIC
PARTICIPATION IN SOLVING FLOOD PROBLEMS IN BANGKOK
AND ITS VICINITY

สมยุทธ์ เรือนงาม, อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, สุรพล สุษะพรหม
Somyut Rueanngam, Apinya Chatchofa, Surapon Suyaprom
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: somyutsrt1@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำท่วม 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำท่วม 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำท่วม พบว่า ด้านร่วมในการตัดสินใจ การรับฟังและแลกเปลี่ยน ลงมติเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา และการร่วมกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณ ด้านร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมให้ความรู้ แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมปฏิบัติตามแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ด้านร่วมรับผลประโยชน์การประชาสัมพันธ์คุณค่าของผลลัพธ์ที่จะเกิด ด้านร่วมประเมินผลควรมีการประเมินและรายงานผลให้ประชาชนได้รับรู้ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำท่วม พบว่า นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และหลักอปริ

* Received September 5, 2024; Revised September 17, 2024; Accepted September 27, 2024

หานियธรรม ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม ได้แก่ ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ ด้านสักการะ เคารพ นับถือ บูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย ด้านไม่บังคับปกครองสตรีทั้งหลาย ด้านสักการะ เคารพนับถือ บูชาต่อปูชนียสถานทั้งหลาย และด้านการอารักขา คຸ້ມครอง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม; หลักการบริหารนิยธรรม

Abstract

The objectives of this research article were as follows: 1. To study public participation in solving flood problems 2. To study factors affecting public participation in solving flood problems 3. To apply Buddhist principles to promote public participation in solving flood problems. The methodology was mixed methods: In the qualitative method, data were collected from 18 key informants by in-depth interviewing and from 8 participants in focus group discussion, Quantitative research uses questionnaires that collect data from sample groups in the area of Bangkok and surrounding areas, there were 400 people. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean, and standard deviation. and multiple regression analysis

The findings were as follows: 1. Public participation in solving flood problems was found to be part of participation in decision making. listening and exchanging Vote to recommend solutions and jointly determine the framework for using the budget. Participating in organizing activities to provide knowledge on how to solve water problems and follow the policy guidelines for solving flood problems. Participating in the benefits of publicizing the value of the results that will occur in terms of joint evaluation, results should be evaluated and reported for the public to know. 2. Factors that affect public participation in solving flood problems. It was found that policies to solve

flood problems and the principle of Aparihaniyadhamma Affects public participation in solving flood problems at a statistical significance of 0.01. and 3. The application of Buddhist principles to promote public participation in solving flood problems. It was found that the principles of Aparihaniyadhamma include regularly meeting together. side meeting in unison. The non-legal aspect, things that are not yet enacted, the aspect of worship, reverence, veneration, worship of all elders. On the side of not forcing women to be governed, on the side of worshipping, revering, paying homage to all sacred places. and protection, promotion, and public participation in solving flood problems.

Keywords: Public Participation; Solving Flood Problems; Aparihaniyadhamma

บทนำ

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญของการการปกครองและการแก้ปัญหาส่วนรวม โดยการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจ และอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบ ในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดปัญหาอุทกภัยเป็นประจำทุกปีในขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับ ปัญหาของประชาชนมากที่สุดจึงต้อง มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ทั้งในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ (โกวิทย์ พวงงาม, 2553) เป็นที่ยอมรับว่าการจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืนนั้นถือว่าเป็นการลดความเสี่ยงจากอุทกภัย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการปัญหาอุทกภัยตั้งแต่ระดับปัจเจกชน ชุมชนจนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องมีบทบาทในการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัยในพื้นที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือหน่วยงานหลักในการประสานงานและการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกเพื่อการวางแผน การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติต่าง ๆ ทั้งนี้ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีลักษณะส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบทที่เน้นการบริหารจัดการอุทกภัยโดยใช้แนวทางในการ

ปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับน้ำและการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืน

การจัดการทรัพยากรน้ำท่ามกลางบริบทที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม การ คมนาคมขนส่ง และเป็นแหล่งอาหาร โดยอาศัยฐานข้อมูลจากงานศึกษาวิจัยภาคสนาม งาน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางราชการ เอกสารประกอบการสัมมนา สรุปรายงานการประชุม เอกสารภายในที่ยังไม่มีการจัดพิมพ์ ตลอดจนบทความและข่าวที่มีการพิมพ์มาแล้วในที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ ประกอบการวิเคราะห์การสร้างความกตึกาในการจัดการน้ำ รวมถึงการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจในการ จัดการทรัพยากรน้ำใหม่ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรและใช้น้ำ จึงแก้ไขปัญหาคความ ขัดแย้งทางสังคม อันเนื่องมาจากการขาดแคลนน้ำและคุณภาพน้ำเสีย จึงนับเป็นการปรับเงื่อนไขในการจัดการทรัพยากรน้ำให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพเศรษฐกิจของประเทศ (สุกาญจน์รัตนเลิศสุรณ, 2550)

ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะภัยแล้งและอุทกภัย จัดเป็นปัญหาที่ประเทศไทย ประสบมาอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการดำเนินการแก้ไขในทุกรัฐบาล แต่ด้วยสภาพปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง ปัจจัยธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ รวมไปถึงปัจจัยด้านนโยบาย ทำให้การแก้ไขปัญหามี ประสิทธิภาพเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น (พระสุริโย สุชีโต, 2563) เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม และจากสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศขึ้นทั่วโลกในปัจจุบัน ส่งผลทำให้ปัญหาเรื่องภัย แล้ง และอุทกภัยได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมถึงผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงเป็น เรื่องเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการป้องกัน แก้ไข และบรรเทาให้มีประสิทธิภาพ โดยอุทกภัยในลุ่มน้ำเจ้าพระยาที่มีความรุนแรงเกิดขึ้นแล้วถึง 8 ครั้งโดยครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2554 กรุงเทพฯ และปริมณฑลเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม Area Based (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.), 2563) และปริมณฑลอย่างผู้ว่าราชการ จังหวัดประกาศภัยพิบัติน้ำท่วม 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองและอำเภอสสามโคก รวม 64 หมู่บ้านพร้อมกับสั่งการให้ อบจ. เทศบาลและ อบต. นำงบฉุกเฉินออกมาใช้ก่อนได้ทันที เพื่อเป็นการ ช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน (ธีระพล บุญตาระวะ, 2565)

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างชุมชน สร้างคนในสังคมเมือง ซึ่งเป็น การปกครองตนเองของประชาชนอันเป็นรากฐานอันสำคัญของระบอบประชาธิปไตย เพราะทำให้ ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไข

ปัญหาท้องถิ่น และการพัฒนาท้องถิ่นตาม ต้องการให้มีส่วนร่วมในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะและท้องถิ่นมากขึ้น ตามเจตนารมณ์ของการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เน้น การมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม ซึ่งมีสิทธิเสรีภาพหนึ่งคนหนึ่ง เสียง แต่สามารถมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศ ร่วมในการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นในการ ตรวจสอบการทำงาน ของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ร่วมกัน จึงบูรณาการหลักพุทธธรรม ที่ใช้สำหรับการอยู่ ร่วมกัน ของกลุ่มคน ให้สามารถแก้ปัญหาพร้อมกันได้ โดยเฉพาะหลักอภิธานียธรรม 7 ประการ อัน ที่ ปรากฏในพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มีพระบาลีตรัสไว้ในมหาปริณิพพานสูตรว่า “สตต โว ภิกขเว อภิธานีย ธมฺเม เทเสสฺสามิ” แปลว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลายเราจักแสดงซึ่งธรรม ทั้งหลาย ไม่เป็น ที่ตั้งแห่งความเสื่อม เจ็ดประการ แก่เธอทั้งหลาย (ที.ม. (ไทย), 10/381/78-159.) ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การประยุกต์ หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาที่ท่วม โดยบูรณา การหลักอภิธานียธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ แก้ปัญหาน้ำท่วมให้เกิดความยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาที่ท่วมใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาที่ท่วม ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการแก้ปัญหาที่ท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้ง การการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และปทุมธานี จำนวน 6,480,176 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงโดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป, นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน, กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน, หน่วยงานที่แก้ปัญหาน้ำท่วม จำนวน 3 คน, กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน 8 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาน้ำท่วม จำนวน 10 รูปหรือคน และการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของโครงสร้างและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC จากการคำนวณค่าและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.60 - 1.00 ทุกข้อคำถาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 2 อย่าง ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยมีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 8 รูปหรือคน

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และปทุมธานี จำนวน 400 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยการศึกษาคำตอบจากการศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และยืนยันผลการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาหน้าท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ด้านร่วมในการตัดสินใจด้วยการรับฟังและแลกเปลี่ยนที่มาของปัญหาเป็นการร่วมกันแล้วลงมติเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและการร่วมกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณด้านร่วมในการดำเนินการด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและการปฏิบัติตามแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ด้านร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการประชาสัมพันธ์คุณค่าของผลลัพธ์ที่จะเกิดให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้เพื่อเกิดการมีเป้าหมายร่วมกันและการส่งต่อประโยชน์อย่างเท่าเทียม ด้านร่วมประเมินผลด้วยการประเมินและรายงานผลให้ประชาชนได้ร่วมรับรู้และการจัดเวทีเพื่อถอดบทเรียนในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.62) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมในการดำเนินการ ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.68) ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.75) ด้านร่วมประเมินผล ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.74) ด้านร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.76) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า 1. นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมสามารถร่วมกันทำนายนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม ได้ร้อยละ 95.2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ได้ร้อยละ 42.2 ด้านความตระหนักของประชาชนในชุมชนสามารถทำนายนโยบายได้ร้อยละ 16.8 และด้านผลประโยชน์ตอบแทนสามารถทำนายนโยบายได้ร้อยละ 16.0 ตามลำดับ 2. นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม แสดงว่านโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมสามารถร่วมกันทำนายนโยบายการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการแก้ปัญหาหน้าท่วม ได้ร้อยละ 95.2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ได้ร้อยละ 42.2 ด้านความตระหนักของประชาชนในชุมชน สามารถทำนายได้ร้อยละ 16.8 และด้านผลประโยชน์ตอบแทนสามารถทำนายได้ร้อยละ 16.0 ตามลำดับ

3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักอภิปรายธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาหน้าท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องด้วยการจัดเวทีร่วมแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องและร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ด้านพร้อมเพรียงกันประชุมควรส่งเสริมให้มีความสามัคคีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและมีการจัดประชุมด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติต้องมีการเคารพในมติข้อตกลงของชุมชนและกฎระเบียบต่าง ๆ และมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดไม่ละเมิดหรือละเลย ด้านสักการะ เคารพ นับถือ บูชา ท่านผู้ใหญ่ทั้งหลายด้วยการให้เกียรติผู้ใหญ่และปราชญ์ในชุมชนและให้ความสำคัญกับผู้นำผู้ใหญ่และปราชญ์ในชุมชน ด้านไม่บังคับปกครองสตรีทั้งหลายด้วยการสร้างความเข้าใจในความเสมอภาคและการมอบหมายบทบาทให้กลุ่มสตรีและเยาวชนในการร่วมแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ด้านการอารักขา คุ้มครอง ป้องกันโดยธรรมแก่นักบวชควรมีการสนับสนุนคนดีที่มีส่วนช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและพัฒนาคนให้เป็นคนดีเข้ามาร่วมอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาหน้าท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ด้านร่วมในการตัดสินใจด้วยการรับฟังและแลกเปลี่ยนที่มาของปัญหาเป็นการร่วมกันแล้วลงมติเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและการร่วมกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณด้านร่วมในการดำเนินการด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและการปฏิบัติตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ด้านร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการประชาสัมพันธ์คุณค่าของผลลัพธ์ที่จะเกิดให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้เพื่อเกิดการมีเป้าหมายร่วมกันและการส่งต่อประโยชน์อย่างเท่าเทียม ด้านร่วมประเมินผลด้วยการประเมินและรายงานผลให้ประชาชนได้ร่วมรับรู้และการจัดเวทีเพื่อถอดบทเรียนในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาหน้าท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร

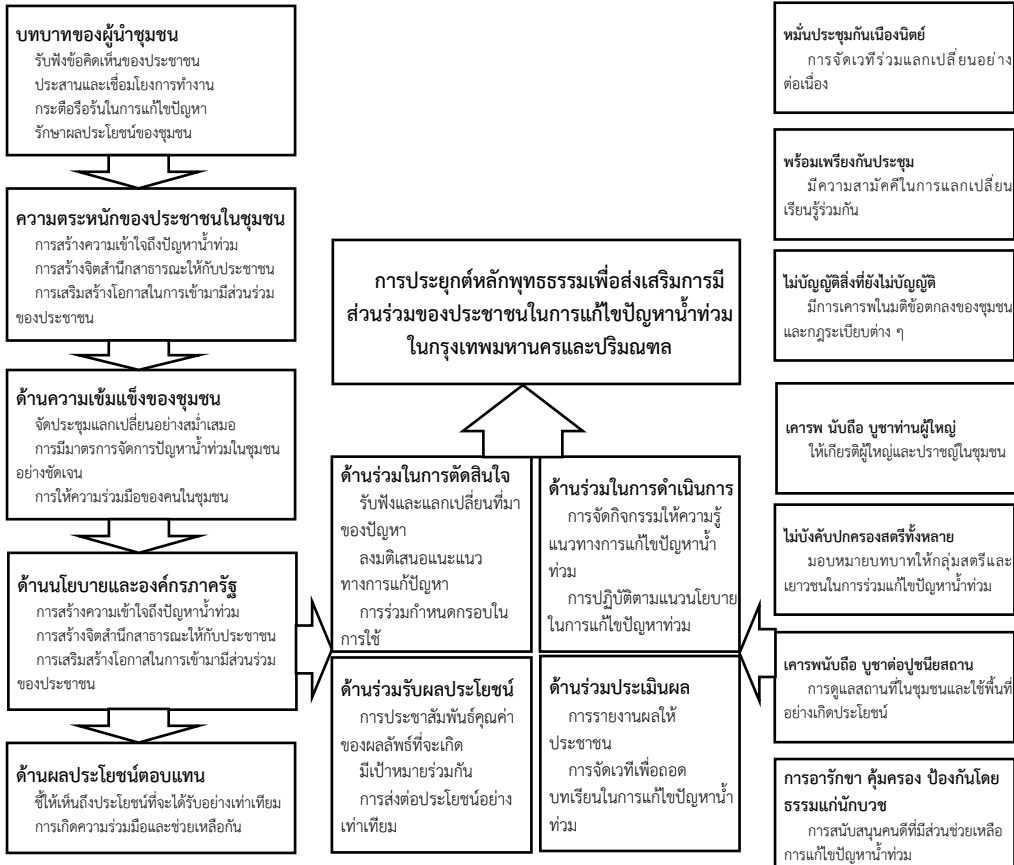
(จีบสันเทียะ) (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี พบว่า 1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจโดยประชาชนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีสัจจะร่วมกัน สร้างสรรค์สังคม ใช้คุณธรรม จริยธรรมนำทาง 2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานโดยสร้างธรรมเนียมชุมชน สร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างค่านิยมร่วมของชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดีมีคุณธรรม 3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านรับผลประโยชน์ โดยนำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย เกิดเอกลักษณ์ชุมชนเกิดอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม เป็นการสร้างสรรค์สังคมแห่งความดี 4. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านตรวจสอบ ประเมินผลโดยประชาชนร่วมกันประเมินสถานการณ์อยู่เสมอ หาแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักสันติวิธี ผู้มีวัฒนธรรมที่สืบทอดธรรมทายาททางพระพุทธศาสนา มีความยั่งยืน เกิดองค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า 1. นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม ได้ร้อยละ 95.2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ได้ร้อยละ 42.2 ด้านความตระหนักของประชาชนในชุมชนสามารถทำนายได้ร้อยละ 16.8 ด้านผลประโยชน์ตอบแทนสามารถทำนายได้ร้อยละ 16.0 และควบคุมดูแลการเลือกตั้งสามารถทำนายได้ร้อยละ 20.2 ตามลำดับ 2. นโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม แสดงว่านโยบายการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำท่วม ได้ร้อยละ 95.2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ได้ร้อยละ 42.2 ด้านความตระหนักของประชาชนในชุมชนสามารถทำนายได้ร้อยละ 16.8 ด้านผลประโยชน์ตอบแทนสามารถทำนายได้ร้อยละ 16.0 และควบคุมดูแลการเลือกตั้งสามารถทำนายได้ร้อยละ 20.2 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไททัศน์ มาลา (2553) เรื่อง การบริหารจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบึงชาอ้อ อำเภอนองเสือ พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมทั้งด้านการจัดการอุทกภัย โดยเป็นการกำหนดและวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัยในพื้นที่การปฏิบัติการช่วงก่อนเกิดภัยระหว่างเกิดภัยและหลังจากเกิดภัย แนวทางในการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืน คือ การลดความเสี่ยงจากอุทกภัยถือเป็นปัจจัยที่มี

ความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการปัญหาอุทกภัยตั้งแต่ระดับปัจเจกชนชุมชน จนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัยในพื้นที่โดยการสำรวจพื้นที่เสี่ยงหรือจุดที่มีความอ่อนแอต่อการเกิดอุทกภัยในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในการรับมือได้อย่างถูกต้องการเตรียมความพร้อมสำหรับเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการช่วยเหลือประชาชน การที่ประชาชนเกิดการปรับตัวในวิถีการดำรงชีวิตที่ต้องปรับตัวอยู่กับน้ำตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในเบื้องต้นเมื่อเกิดอุทกภัย

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำท่วม ผลการวิจัยพบว่า ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ด้วยการจัดเวทีร่วมแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องและร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ด้านพร้อมเพรียงกันประชุมควรส่งเสริมให้มีความสามัคคีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและมีการจัดประชุมด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติต้องมีการเคารพในมติข้อตกลงของชุมชนและกฎระเบียบต่าง ๆ และมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดไม่ละเมิดหรือละเลย ด้านสักการะ เคารพ นบถือ บูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลายด้วยการให้เกียรติผู้ใหญ่และปราชญ์ในชุมชนและให้ความสำคัญกับผู้หลักผู้ใหญ่และปราชญ์ในชุมชน ด้านไม่บังคับปกครองสตรีทั้งหลายด้วยการสร้างความเข้าใจในความเสมอภาคและการมอบหมายบทบาทให้กลุ่มสตรีและเยาวชนในการร่วมแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ด้านการอารักขา คุ่มครองป้องกันโดยธรรมแก่นักบวชควรมีการสนับสนุนคนดีที่มีส่วนช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและพัฒนานคนให้เป็นคนดีเข้ามาร่วมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูริย์ ปริญาธรรมกุล (2563) เรื่อง การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษตามปัจจัยจำเพาะของท้องถิ่นของเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก โดยการบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรมโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการอารักขา คุ่มครอง ป้องกันโดยธรรมแก่นักบวช (ทำนุบำรุงศาสนาบุคคล) รองลงมาได้แก่ ด้านสักการะ เคารพนบถือ บูชาต่อปูชนียสถานทั้งหลาย (การอนุรักษ์วัฒนธรรม) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติ (การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ) และด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการไม่ บังคับปกครองสตรีทั้งหลาย (การให้สิทธิเสรีภาพคนในพื้นที่) ด้านสักการะ เคารพ นบถือ บูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย (การเคารพผู้อาวุโส) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม (ความรับผิดชอบ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ (ความสามัคคี) ตามลำดับ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม 1. ด้านร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การรับฟังและแลกเปลี่ยนที่มาของปัญหาเป็นการร่วมกันค้นหาและแลกเปลี่ยน สถานการณ์ปัญหาน้ำท่วมที่แต่ละคนได้พบเจอหรือประสบด้วยตัวเองทำให้เห็นถึงสาเหตุ ของปัญหาที่เกิดขึ้น ลงมติเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาเป็นการร่วมลงความเห็นในการ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการร่วมกำหนดกรอบ ในการใช้งบประมาณเป็นการรับรู้ร่วมกันว่าการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมต้องแก้ไขส่วนไหนและ ใช้งบประมาณเท่าไรเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ 2. ด้านร่วมในการดำเนินการ พบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำ

น้ำท่วมเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้มีการกำหนดร่วมกัน และการปฏิบัติตามแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหาท่วมเป็นการดำเนินการตามกรอบที่ได้กำหนดไว้บนพื้นฐานการมีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาที่ไปในทิศทางเดียวกัน 3. ด้านร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์คุณค่าของผลลัพธ์ที่จะเกิดให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ว่าจะเกิดผลดีอย่างไร การมีเป้าหมายร่วมกันเมื่อทุกภาคส่วนมองเห็นความสำคัญเหมือนกันก็ย่อมทำให้เห็นประโยชน์ที่สอดคล้องเช่นเดียวกัน และการส่งต่อประโยชน์อย่างเท่าเทียมเป็นการกระจายประโยชน์ให้เกิดกับทุกภาคส่วนเมื่อได้รับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมทั้งที่มีลักษณะลดผลกระทบและได้รับผลตอบแทน 4. ด้านร่วมประเมินผล พบว่า ควรมีการรายงานผลให้ประชาชนได้ร่วมรับรู้ผลของการจัดการและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมประสบผลสำเร็จจมากน้อยเพียงใดและมีข้อบกพร่องไหนที่ควรพัฒนาต่อ และการจัดเวทีเพื่อถอดบทเรียนในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่จะช่วยทำให้ได้บทวนการดำเนินงานทุกชั้นตอนร่วมกันเพื่อเป็นบทเรียนในการพัฒนาแนวทางการจัดการปัญหาที่ดียิ่งขึ้น

นโยบายการแก้ปัญหาน้ำท่วม 1. ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน พบว่า ควรมีการรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนด้วยการจัดประชุมหรือการทำประชาคมเกี่ยวกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอเพื่อให้ได้เห็นสาเหตุของปัญหาและความต้องการของประชาชนประสานและเชื่อมโยงการทำงานเป็นหน้าที่ที่สำคัญเพื่อให้เกิดการสนับสนุนการทำงานในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภาครัฐหรือร่นในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมผู้นำต้องมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการเห็นความสำคัญของปัญหาแล้วไม่นั่งเฉยลุกขึ้นมาจัดการ และการรักษามูลประโยชน์ของชุมชนที่ต้องทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนเรียกร้องและเสนอการเข้าถึงการนโยบายสาธารณะ 2. ด้านความตระหนักของประชาชนในชุมชน พบว่า ต้องมีการสร้างความเข้าใจถึงปัญหาน้ำท่วมเพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและเห็นถึงเป้าหมายในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ร่วมกัน การสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้กับประชาชนเป็นการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกที่อยากทำเพื่อชุมชนและเห็นความสำคัญในปัญหาของชุมชน และการเสริมสร้างโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทในทุกขั้นตอนของการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่จะทำให้เกิดการรับรู้และเข้าใจร่วมกันจะส่งผลให้เกิดการต้องการทำเพื่อชุมชน 3. ด้านความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า ควรมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการทำความเข้าใจร่วมกันและเกิดความสามัคคีขึ้นในชุมชน การมีมาตรการจัดการปัญหาน้ำท่วมในชุมชนอย่างชัดเจนที่ช่วยทำให้ชุมชนมีกรอบการปฏิบัติในการป้องกันการเกิดปัญหาน้ำท่วม

ที่เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน และการให้ความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะช่วยให้เกิดการสนับสนุนในทุกด้านซึ่งถือได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากเนื่องจากคนในชุมชนเป็นผู้ที่อยู่ร่วมกับปัญหาย่อมจะรู้ดีกว่าผู้อื่น 4. ด้านนโยบายและองค์การภาครัฐ พบว่า ควรมีการชี้แจงนโยบายในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันถึงแนวทางในการไขปัญหาน้ำท่วมที่จะทำให้เกิดการปฏิบัติตามในทิศทางเดียวกัน การจัดเวทีรับฟังและแลกเปลี่ยนร่วมกับประชาชนถือเป็นการประเมินนโยบายของภาครัฐที่ได้มีการกำหนดเพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมว่าได้แก้ไขตามความต้องการของประชาชนในชุมชนหรือไม่ และการสนับสนุนและดำเนินการร่วมกับชุมชนที่จะต้องมีการกำหนดนโยบายที่มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนได้ดำเนินการจัดการกับปัญหาได้ดียิ่งขึ้น 5. ด้านผลประโยชน์ตอบแทน พบว่า ควรมีการชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับอย่างเท่าเทียมเพื่อให้ได้เห็นข้อดีในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและทุกภาคส่วนและการเกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกันที่เป็นประโยชน์จากการร่วมกันแลกเปลี่ยน ดำเนินการและมีประสบการณ์ร่วมกันทำให้เกิดความสามัคคีในการทำกิจกรรมใดในชุมชนก็ย่อมมีความเข้มแข็ง

หลักอภิธานิธรรม 7 1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ พบว่า ต้องมีการจัดเวทีร่วมแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมและยังเป็นการร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ณ ปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา 2. พร้อมเพรียงกันประชุม พบว่า ควรส่งเสริมให้มีความสามัคคีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเมื่อมีการจัดประชุมก็ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างพร้อมเพียงเพื่อให้เกิดการดำเนินงานไปอย่างเป็นขั้นตอนและมีความรวดเร็วสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ทันที 3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ พบว่า ต้องมีการเคารพในมติข้อตกลงของชุมชนและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ต้องมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดไม่ละเมิดหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามเพื่อให้สามารถดำเนินการตามนโยบายหรือข้อตกลงของชุมชนในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้อย่างมีระบบและมาตรฐานที่ชัดเจน 4. สักการะ เคารพ นับถือบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย พบว่า การให้เกียรติผู้ใหญ่และปราชญ์ในชุมชนเป็นการส่งเสริมบทบาทและให้ความสำคัญกับผู้หลักผู้ใหญ่และปราชญ์ในชุมชนที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นสิ่งสำคัญในการแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการปัญหาน้ำท่วมต่อไป 5. ไม่บังคับปกครองสตรีทั้งหลาย พบว่า การมอบหมายบทบาทให้กลุ่มสตรีและเยาวชนในการร่วมแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเป็นการส่งเสริมให้เข้ามามีสิทธิมีเสียงและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อจัดการปัญหาน้ำท่วม 6. สักการะ เคารพนับถือ บูชาต่อ

ปูชนียสถานทั้งหลาย พบว่า การดูแลสถานที่ในชุมชนและใช้พื้นที่อย่างเกิดประโยชน์ที่ต้องมีการจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อการใช้ประโยชน์ในการเป็นพื้นที่พุดคุยแลกเปลี่ยนในการหาแนวทางการจัดการปัญหาน้ำท่วมในชุมชนเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ซึ่งต้องมีการดูแลสถานที่ให้พร้อมให้อยู่เสมอ 7. การอารักขา คุ่มครอง ป้องกันโดยธรรมแก่นักบวช พบว่า การสนับสนุนคนดีที่มีส่วนช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเป็นการรักษาบุคคลที่เป็นกำลังในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมทั้งที่เป็นแกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและพระสงฆ์หรือผู้นำศาสนาที่เป็นแหล่งศรัทธาในชุมชนให้มีความสำคัญในการได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนการพัฒนาองค์กรหรือสภาชุมชนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดการปัญหาน้ำท่วม
2. หน่วยงานภาครัฐควรมีการส่งเสริมความรู้และวิธีการในการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างถูกต้อง
3. หน่วยงานภาครัฐควรมีการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายชุมชนที่มีศักยภาพในการจัดการปัญหาน้ำท่วม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานภาครัฐควรมีการจัดอบรมปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะในการดูแลและรับผิดชอบพื้นที่ในชุมชน
2. หน่วยงานภาครัฐควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสร้างความร่วมมือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ
3. หน่วยงานภาครัฐควรมีการประเมินผลการดำเนินการจัดการปัญหาน้ำท่วมร่วมกับเครือข่ายที่ประสบปัญหาาร่วมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการพัฒนานโยบายสาธารณะด้านการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาของ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร จีบสันเทียะ.(2559). *การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธีระพล บุญตาระวะ และคณะ. (2563). การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใน. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(4), 69-80.
- พระสุริโย สุขิโต. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน ตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 3(2), 11-21.
- ไพฑูรย์ ปริญญาธรรมกุล. (2563). *การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.). (2563). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ.
- สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. (2550). *หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.